

נערה שנתפתה פריק רביעי כתובות

פח א מ"י פ"ג מהל'
אבות הל' עו
טו"ע אה"ע סי' ענ
ד בב"ב:
מט ב מ"י פ"ג מהל'
אבות הל' ב סג
עקן מח ולאין פה טו"ע
שם סימן פט סעי' ג:

(א) לקמן נח: גע,
(ב) וכלשאלות אמת
(ג) ופירקונה: (א) ופי' מוס'
לקמן נב: ד"ה ראה,
(ד) ויב"ב"א נראה מנה
קושיא זלו דפי' הקונטר'
עיקר והא דקבעי אמתני'
משום דליבנן לא זכה משום
דלא נשאת והא דקמי'
שיבואי זלו שכתוב
בשטר כן אלא נמיט טעם
הוא למיתלא דתי' טעם
דלא זכה לפי שלא כתב
אלא על מנת שיבוא עמה
לית בעלה ולישאל לחתוני'
הווי כמו הנושא דכתיב לא
מתחתן נס: ג' ו' ו' ו' ו'
(א) ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
דלדעתיא: (א) ו' ו' ו' ו' ו'
אין:

גליון הש"ס
ה"ס ד"ה ופניו וכו' א"צ
שאני פיריה עין גיטין עו
ע"כ מדי' ידה: ד"ה א"ס
וב' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
עין בדקשות האל"מ פ'
שמות:

הגהות הב"ח
(ה) ה"ס ד"ה שלא וכו'
הגול קמא אלא מעתה
יבמה שפלה:

מוסף רש"י
שלא כתב לה: מוספת
דמדעתי אלא על מנת
לכנסה לקמן וכו':

דכ"ה מדידה לדידה ולא דמי להאיא דר"א דהוי מדידה לדידה ואי הוה שייך התם אומדנא אחרינא הוה אמדין ופסק רבינו תם וכן רבינו מנחם כרבנן דרבי נתן משום דמוקמינן להו כר"א בן עזריה דפסקינן הילכתא כוותיה בפרק אע"פ (לקמן דף טו.) ואע"ג דדחי הש"ס לא דכולי עלמא כר' אלעזר דמיוא בעלמא הוא ואליחויא לא סמכינן והוריה ר"ת הלכה למעשה בתמן אחד שמתה אשתו והיה אזי זכה הבעל מכה שמעמין להכא ועוד תיקן לא מכה מהלכה שאפי' בעל מוחזק שיחזיר אם מתה בתוך שנה וחזר בו בסוף ימיו מאותה תקנה והא דאמרינן צ"פ מלאכת האשה (לקמן דף סו.) פוסק מעות לחתנו ומת חתנו יכול הוא שיאמר לאחיי הייתי רואה לימן לך אי אפשי לימן ופריך בירושלמי ולא דברים הניקנין בצאמיה הן ומשני כשפסק על מנת לכנס למשמה היא אם כנס גובה אחיו לא קשה מדי לפירוש רבינו תם דהתם הרי נתן קיימת והיבס רואה ליבמה והא דאמרינן בתורת כהנים ותם לריק כהנס זה שפוסק לבתו ממון מרובה ומתה בתוך שבעת ימי המשמה הרי הפסיד נתן והפסיד ממונו מהתה איתא כרבי נתן א"י כרבנן ומיירי שהתקן מוחזק זה וזריך עיון שלא יקשה לרבינו תם דלקמן בריש אע"פ (דף טו.) מוכח דרבנן נמי אולי בתר אומדנא דחיתון ועוד דחוק קמ' לרבינו תם דמה לו להוכיח מדידה לדידה ומדידה לדידה ה"ל ע"כ לא קאמר רבי אלעזר אלא משום דלא נישאת אבל הכא דנישאת לא ועוד דכולהו אמוראי דלקמן משמעת דאית להו דבעל יורשה משמקרה האב לשלוחי הבעל ושמה היינו כשהכתובה צד הבעל וצרימא דקמי' התם לקמן אע"פ שכתובה צבית אביה בעלה יורשה איתא כרבי נתן): **שלא כתב זה אלא ע"כ מנת רבונסה.** אין לתמוה בסברא זאת בדכמה מקומות צ"ס מיניו כן ואם תאמר אם כן כל אדם הלווקא פרה מתצירו ונטרפה או מתה אן סגדי שלא על מנת כן לקחה וי"ל דהתם אן סגדי שבאמו ספק היה רואה ליכנס ואפי' אם אומר לו אם מתרפא יש לך לקבל הפסד היה לווקא אבל הכא לא כתב כלל כי אם ע"מ לכונסה ואין דעמו כלל להכניס עלמא בספק וכן (ההוא דזבין ולא אליטרכיו ליה זוזי והא דפריך בסוף הגול קמא (ב"ק דף ק"ו.) (ב) יבמה שפלה לפני מוכה שחין תיפוק בלא חליה דלדעתא דהכי לא קדישה אע"ג דבאמו ספק מסתמא היתה נכנסת שבעת קדושין אומר רבינו יצחק דלא פריך התם אלא משום דהוי דומיא דקאמר התם נתן כסף לאנשי משמר ומת שהוא שלהם ומסיק התם ש"מ כסף מכפר מחנה דאי לא מכפר לימא דלדעתא דהכי לא יהיב דהואיל ואינו תלוי אלא צוותן יש לנו ללכת אחר דעמו וכיון שבו תלוי דלוי איתו רואה ליכנס בשום ספק ולא דמי ללווקא חפץ ואירע בו חוגס דלא אמיא דלדעתא דהכי לא קנה ומצטל המקח דלוי דענת הקונה לבדו דהא איכא נמי דעת מקנה היה קנה לו לדעמו אם לא יפרש להכי פריך שפיר מיבמה שפלה לפני מוכה שחין משום דבדידה תלוין הקידושין שצדור לנו שהוא לא יעבד בשביל שום דבר שאירע אחר מיתתו כי אינו חושש במה שאירע אחריו ולהכי לא פריך מאשה שנעשה בעלה בעל מוס תיפוק בלא גט דלדעתא דהכי לא קדישה נפשה כיון דתלוי נמי דענת המקדש וכן כל הנהו דמיימי התם אין תלוי אלא בדעתו: **תיקנו** מוונות תחת מעשה ידיה: צ"פ אע"פ (לקמן נח: ושם) דקאמר רב הונא יכולה אשה שתאמר לבעלה איני ניוונית ואינו עושה קסבר כי תקינו רבנן מווי עיקר כו' ופריך מהכא ומשני אימא תקנו מעשה ידה תחת מוונות והשאר ריש לקיש דפליג עליה התם ואמר מעשה ידה עיקר אינו מגיה צרימא דהכא אלא שמה מוונות תחת מעשה ידה ולכאורה ידה יכול הבעל לומר לאשמו לאי מעשה ידיך למוונותיך ואע"ג דלא ספקה כיון דקסבר דמעשה ידה עיקר אבל אי אפשר לומר כן כדמוכח בריש המדיר (לקמן דף עו.) וצ"פ דגיטין (דף ק"ג.) דבלא ספקה חייב לוונה וי"ל דלא אמר ריש לקיש דמעשה ידה עיקר אלא לענין שאינה יכולה לומר איני ניוונית ואינו עושה: **וקבורתה** תחת בתובתה: פירוש מדויייתה אבל אין לפרש תחת מנה ומאחיס דהא אמר לקמן (דף נ"ג.) דלרוסה אין לה קבורה: **אנחה** נגחיהו. פירוש עד שלא יחא לו במה להפטרם ואי יקחם אבל לא בעי למימר דלעולם לינחיהו דל"כ מאי תחת פירות דקמי' הא אין לו פירות: **ז"מנן** ד"א מ"ו ופריך דה מדידה: אע"ג דעיקר תקנה תקנה בשביל ידיה דמשמע הכא וכן לעיל דקאמר בשלמא בעלה תקינו ליה פירי דלמא אשתבאי וממנע ולא פריך לה מ"מ אינה יכולה לומר איני נפדית ואינו נותנת פירות דהא קמי' פירות ואינו נפדית ואינו נותנת פירות דדייק לקמן דאינה יכולה אשה שתאמר איני ניוונית כו' מצרימא דלעיל דקמי' תיקנו מוונות תחת מעשה ידה אלמא דאין יכולה והוצרך להגיה הצרימא בשביל כך ועוד דבחוקת הצמים (צ"ב דף מט.) ושם וצדוקר בגיטין (דף עו.) ושם לא מני לאשכוחי שיהא חצר לאשה בלא בעלה דפריך חזרה מה שקנתה אשה קנה בעלה ומוקי בכותב לה דין ודברים אין לי בנכסייך וכי כתב לה מאי הוי והתניא כו' ומשני בכותב לה ועודה ארוסה והשאר מאי דוחקין לאוקמא הכי לימא כגון שאמרה איני נפדית ואינו נותנת פירות ואע"ג דהוה נמי מני לאוקמא כגון שנתנו לה על מנת שאין לבעלה רשות בה ולא קאמר היינו משום דאין יורד לסברא זו אבל כבי ירד לסברא שהבעל מתחלק מנכסי א"כ לימא כגון שאמרה איני נפדית כו' אלא ודאי אינה יכולה לומר ויש לימן טעם אע"ג דלרב הונא יכולה אשה שתאמר לבעלה איני ניוונית כו' התם משום דלחינה מפקעת לגמרי התקנה שאם אמרה היום איני ניוונית ואינו עושה למחר תעשה ותהא ניוונית אבל אם אמרה איני נפדית ואינו נותנת פירות הוי מפקעת לגמרי תקנת פירות דהא פירות של כל ימיה הם תחת פירקונה ואפילו אמ"ל דיכולה לומר איני ניוונית ואינו עושה לעולם אכתי ש לומר דלא מני אמרה איני נפדית שלא תטמע צין העובדי כוכבים *א"י שגני פירות ידיו כידה חוכה בגוף הקרקע אבל מעשה ידיה אינם צעין דלא שייך למימר שיזכה בגוף הידים: **אם** תענה את בנותי: *ואם תאמר דלדרכה מהאי קרא משמע דעונתה לאו היינו עונה של תשמיש דבפרק בתרא דיומא (דף עו.) משמע א"ת תענה א"ת בנותי היינו שימנע מהן תשמיש דמהאי קרא נפקא לן דמיינת המטה קרוי עינו ויש לומר דה"ג קאמר עונה לא יגרע דבר שהוא כעניי משמונע ממנה דהיינו תשמיש:

מ"ד לא זכה כרבי אלעזר. דאמר לא כתב לה כתובה אלא על מנת לכונסה ומנה מאחיס תקנון לה רבנן הוא דאית לה איחי נניי לא כתבה לו ולא מדויאל דהנעלת ליה אלא ע"מ חיבת נשואין: **כ"ע כר"א בן עזריה.** תרוייהו הכך תנאי דלעיל (תרוייהו) כר"א בן עזריה דפסקינן הלכתא כוותיה לקמן (נ): **מדידה לדידה.** מה שמתן פוסק לכלה בכתובה: **התם כתובה.** תחת הנדויאל שהכניסה לו והיא כתובה בשטר הכתובה והוא יורש: **התם פירות.** שהוא אוכל מנכסי מלוג שלה כגון נכסים שנפלו לה משניסת או שהיו לה קודם לכן שלא שמאלת לו בנדוייית כמותה: **דלא מלו.** והא היא צפירות כדי פירקונה והשתא כי אכלינהו ולא ידע כמה היה פריק לה מדידה דהכי תיקון דלחייה אכיל צין רב צין מעט והוא פריק כל כמה דהוי: **ואיפוך אלא.** מוונות תחת פירות ופירקונה תחת מעשה ידיה ונפקא מינה דאי אמרה איני ניוונית ואינו עושה לא כלום קאמרה: מוונות ומעשה ידיה מנזין. שזיה ואשה שיש לה נכסי מלוג לא שכימי עונה

שלא כתב לה אלא על מנת לכונסה אלמא דאמר לא זכה כרבי אלעזר בן עזריה ומאן אלעזר בן עזריה מאן דאמר לא זכה כרבי אלעזר בן עזריה ומאן דאמר זכה עד כאן לא קאמר רבי אלעזר בן עזריה אלא מדידה אבל מדידה לדידה אפילו ר' אלעזר בן עזריה מודי דמשום איחיתוני הוא והא איחיתני להו: חייב במוונותיה וכו': תנו רבנן (ב) תיקנו מוונותיה תחת מעשה ידיה (קבורתה תחת כתובתה לפיכך בעל פירות פירות מאן דבר שמייהו חסורי מחסרא והכי קתני תיקנו מוונותיה תחת מעשה ידיה ופירקונה תחת פירות וקבורתה תחת פירות אוכל פירות מאי לפיכך מהו דתימא מיכל לא נכלינהו אנוחי נגחיהו דאם כן מלו ופריך לה מדידה ואיפוך אלא אמר אביי לשאינו מצוי **אמר רבא** האי תנא סבר מוונות מדאורייתא דתניא ישארה יאלו מוונות וכן הוא אומר **אשר** אכלו שאר עמי כסותה כמשמעו עונתה זו עונה האמורה בתורה וכן הוא אומר **אם** תענה את בנותי רבי אלעזר אומר שארה זו עונה וכן הוא אומר **איש** איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה כסותה כמשמעו עונתה אלו מוונות וכן הוא אומר **ויענך** וירעיבך רבי

דכ"ה מדידה לדידה ולא דמי להאיא דר"א דהוי מדידה לדידה ואי הוה שייך התם אומדנא אחרינא הוה אמדין ופסק רבינו תם וכן רבינו מנחם כרבנן דרבי נתן משום דמוקמינן להו כר"א בן עזריה דפסקינן הילכתא כוותיה בפרק אע"פ (לקמן דף טו.) ואע"ג דדחי הש"ס לא דכולי עלמא כר' אלעזר דמיוא בעלמא הוא ואליחויא לא סמכינן והוריה ר"ת הלכה למעשה בתמן אחד שמתה אשתו והיה אזי זכה הבעל מכה שמעמין להכא ועוד תיקן לא מכה מהלכה שאפי' בעל מוחזק שיחזיר אם מתה בתוך שנה וחזר בו בסוף ימיו מאותה תקנה והא דאמרינן צ"פ מלאכת האשה (לקמן דף סו.) פוסק מעות לחתנו ומת חתנו יכול הוא שיאמר לאחיי הייתי רואה לימן לך אי אפשי לימן ופריך בירושלמי ולא דברים הניקנין בצאמיה הן ומשני כשפסק על מנת לכנס למשמה היא אם כנס גובה אחיו לא קשה מדי לפירוש רבינו תם דהתם הרי נתן קיימת והיבס רואה ליבמה והא דאמרינן בתורת כהנים ותם לריק כהנס זה שפוסק לבתו ממון מרובה ומתה בתוך שבעת ימי המשמה הרי הפסיד נתן והפסיד ממונו מהתה איתא כרבי נתן א"י כרבנן ומיירי שהתקן מוחזק זה וזריך עיון שלא יקשה לרבינו תם דלקמן בריש אע"פ (דף טו.) מוכח דרבנן נמי אולי בתר אומדנא דחיתון ועוד דחוק קמ' לרבינו תם דמה לו להוכיח מדידה לדידה ומדידה לדידה ה"ל ע"כ לא קאמר רבי אלעזר אלא משום דלא נישאת אבל הכא דנישאת לא ועוד דכולהו אמוראי דלקמן משמעת דאית להו דבעל יורשה משמקרה האב לשלוחי הבעל ושמה היינו כשהכתובה צד הבעל וצרימא דקמי' התם לקמן אע"פ שכתובה צבית אביה בעלה יורשה איתא כרבי נתן): **שלא כתב זה אלא ע"כ מנת רבונסה.** אין לתמוה בסברא זאת בדכמה מקומות צ"ס מיניו כן ואם תאמר אם כן כל אדם הלווקא פרה מתצירו ונטרפה או מתה אן סגדי שלא על מנת כן לקחה וי"ל דהתם אן סגדי שבאמו ספק היה רואה ליכנס ואפי' אם אומר לו אם מתרפא יש לך לקבל הפסד היה לווקא אבל הכא לא כתב כלל כי אם ע"מ לכונסה ואין דעמו כלל להכניס עלמא בספק וכן (ההוא דזבין ולא אליטרכיו ליה זוזי והא דפריך בסוף הגול קמא (ב"ק דף ק"ו.) (ב) יבמה שפלה לפני מוכה שחין תיפוק בלא חליה דלדעתא דהכי לא קדישה אע"ג דבאמו ספק מסתמא היתה נכנסת שבעת קדושין אומר רבינו יצחק דלא פריך התם אלא משום דהוי דומיא דקאמר התם נתן כסף לאנשי משמר ומת שהוא שלהם ומסיק התם ש"מ כסף מכפר מחנה דאי לא מכפר לימא דלדעתא דהכי לא יהיב דהואיל ואינו תלוי אלא צוותן יש לנו ללכת אחר דעמו וכיון שבו תלוי דלוי איתו רואה ליכנס בשום ספק ולא דמי ללווקא חפץ ואירע בו חוגס דלא אמיא דלדעתא דהכי לא קנה ומצטל המקח דלוי דענת הקונה לבדו דהא איכא נמי דעת מקנה היה קנה לו לדעמו אם לא יפרש להכי פריך שפיר מיבמה שפלה לפני מוכה שחין משום דבדידה תלוין הקידושין שצדור לנו שהוא לא יעבד בשביל שום דבר שאירע אחר מיתתו כי אינו חושש במה שאירע אחריו ולהכי לא פריך מאשה שנעשה בעלה בעל מוס תיפוק בלא גט דלדעתא דהכי לא קדישה נפשה כיון דתלוי נמי דענת המקדש וכן כל הנהו דמיימי התם אין תלוי אלא בדעתו: **תיקנו** מוונות תחת מעשה ידה: צ"פ אע"פ (לקמן נח: ושם) דקאמר רב הונא יכולה אשה שתאמר לבעלה איני ניוונית ואינו עושה קסבר כי תקינו רבנן מווי עיקר כו' ופריך מהכא ומשני אימא תקנו מעשה ידה תחת מוונות והשאר ריש לקיש דפליג עליה התם ואמר מעשה ידה עיקר אינו מגיה צרימא דהכא אלא שמה מוונות תחת מעשה ידה ולכאורה ידה יכול הבעל לומר לאשמו לאי מעשה ידיך למוונותיך ואע"ג דלא ספקה כיון דקסבר דמעשה ידה עיקר אבל אי אפשר לומר כן כדמוכח בריש המדיר (לקמן דף עו.) וצ"פ דגיטין (דף ק"ג.) דבלא ספקה חייב לוונה וי"ל דלא אמר ריש לקיש דמעשה ידה עיקר אלא לענין שאינה יכולה לומר איני ניוונית ואינו עושה: **וקבורתה** תחת בתובתה: פירוש מדויייתה אבל אין לפרש תחת מנה ומאחיס דהא אמר לקמן (דף נ"ג.) דלרוסה אין לה קבורה: **אנחה** נגחיהו. פירוש עד שלא יחא לו במה להפטרם ואי יקחם אבל לא בעי למימר דלעולם לינחיהו דל"כ מאי תחת פירות דקמי' הא אין לו פירות: **ז"מנן** ד"א מ"ו ופריך דה מדידה: אע"ג דעיקר תקנה תקנה בשביל ידיה דמשמע הכא וכן לעיל דקאמר בשלמא בעלה תקינו ליה פירי דלמא אשתבאי וממנע ולא פריך לה מ"מ אינה יכולה לומר איני נפדית ואינו נותנת פירות דהא קמי' פירות ואינו נפדית ואינו נותנת פירות דדייק לקמן דאינה יכולה אשה שתאמר איני ניוונית כו' מצרימא דלעיל דקמי' תיקנו מוונות תחת מעשה ידה אלמא דאין יכולה והוצרך להגיה הצרימא בשביל כך ועוד דבחוקת הצמים (צ"ב דף מט.) ושם וצדוקר בגיטין (דף עו.) ושם לא מני לאשכוחי שיהא חצר לאשה בלא בעלה דפריך חזרה מה שקנתה אשה קנה בעלה ומוקי בכותב לה דין ודברים אין לי בנכסייך וכי כתב לה מאי הוי והתניא כו' ומשני בכותב לה ועודה ארוסה והשאר מאי דוחקין לאוקמא הכי לימא כגון שאמרה איני נפדית ואינו נותנת פירות ואע"ג דהוה נמי מני לאוקמא כגון שנתנו לה על מנת שאין לבעלה רשות בה ולא קאמר היינו משום דאין יורד לסברא זו אבל כבי ירד לסברא שהבעל מתחלק מנכסי א"כ לימא כגון שאמרה איני נפדית כו' אלא ודאי אינה יכולה לומר ויש לימן טעם אע"ג דלרב הונא יכולה אשה שתאמר לבעלה איני ניוונית כו' התם משום דלחינה מפקעת לגמרי התקנה שאם אמרה היום איני ניוונית ואינו עושה למחר תעשה ותהא ניוונית אבל אם אמרה איני נפדית ואינו נותנת פירות הוי מפקעת לגמרי תקנת פירות דהא פירות של כל ימיה הם תחת פירקונה ואפילו אמ"ל דיכולה לומר איני ניוונית ואינו עושה לעולם אכתי ש לומר דלא מני אמרה איני נפדית שלא תטמע צין העובדי כוכבים *א"י שגני פירות ידיו כידה חוכה בגוף הקרקע אבל מעשה ידיה אינם צעין דלא שייך למימר שיזכה בגוף הידים: **אם** תענה את בנותי: *ואם תאמר דלדרכה מהאי קרא משמע דעונתה לאו היינו עונה של תשמיש דבפרק בתרא דיומא (דף עו.) משמע א"ת תענה א"ת בנותי היינו שימנע מהן תשמיש דמהאי קרא נפקא לן דמיינת המטה קרוי עינו ויש לומר דה"ג קאמר עונה לא יגרע דבר שהוא כעניי משמונע ממנה דהיינו תשמיש:

תורה אור השלם
1. אם אחרת יקח לו שארה כסותה וענקה לא יגרע: שמת כ"י 2. ואשר אכלו שאר עמי ועודם מעליהם הפשיטו ואת עצמותיהם פצחו ופרשו כאשר פשיר ובכשר בתוך קלחת: מיכה ג ג 3. אם תענה את בנתי ואם תקח נשים על בנתי אין איש עשנו ראה אלהים עד בני ובנות: בראשית לא ג 4. איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה אני: ויקרא י"ו 5. ויענך וירעבך והאכלך את דמך אשר לא ידעך ולא ידעון אבתך למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי יחיה האדם: דברים ח ג

תוספות ר"ך
חייב כבונותיה וכו': ת"ר תקנו מוונות תחת מעשה ידיה וקבורתה תחת כתובתה ופירקונה תחת פירות ואמר רבא היא תנא סבר מוונות דאורייתא דתניא שארה כסותה ועונתה לא יגרע שארה אלו מוונות וכו' א"ש אכלו שאר עמי כסות כמשמעה עונה זו עונה האמורה בתורה והיא אם תענה את בנותי:

נערה שנתפתה פרק רביעי כתובות

מ.מ.

עין משפט
גר מצוה

(א) ימות פו. (ב) סנהדרין
 טו. (ג) צ"ב קלא. (ד)
 [ו] וספספה פ"ד פ"ט
 צ"ב קלא. (ז) [שעם
 זה דעסקי בתיבה לוח
 בתוספתא וצ"ב הש"ס
 צ"ב צוה"ל דעסקי
 מארימא ולא ליחלו פירוש
 הוא ואינו מן הברייתא].
 (ח) [גמל מ:]. (ט) [דברים
 כג.]. (י) [גמל מ:]. (יא) [דף
 מ:]. (יב) [זכרות פ:].
 (יג) [צ"ב קלא:].

תורה אור השלם

1. וגר אלקנה וגרושה
 כל אשר אסרה על
 נפשה יקום עליה.
 במדבר ל' י

מוסף רש"י

והלא מוצאת מכלל
 אב כו. ומי יגר לה
 [יבמות פו.]. בית אביה
 של זו. והוא לא יגר לה
 לגמרי ויכל האב להסיר
 או בית בעלה של זו.
 והרי הוא כסאר אלמנה
 ואין האב מפר. לך אלא
 מקרה זה לומר לך כיון
 שצלה פי' (שם). הבא
 על נערה המאורסה
 אינו חייב. סקילה. עד
 שתראה נערה. אבל קטנה
 שקדשה אביה הוצא עליה
 כקטנה אינו נסקילה.
 ופגועה דמלי היא איכה
 למ"ד בתנא ואיכה למ"ד
 פטור לגמרי. (סנהדרין
 פו. ב). בתולה. ולא נעולה
 מאורסה. ולא נשואה.
 ואפילו נכנסה לחופה
 ולא נעולה. דקרינא ביה
 בתולה. מיהו לא קרינא ביה
 מאורסה (שם). למעשה
 מדר. האב לשלוחי
 הבעל. ויחיה נדון
 (שם). אף הבנות אינן
 ניונות אלא לאחר
 מיתת אביהן. וכתבין
 אין ספק אמת כיון
 אמת בניו. אלא כפיין
 ליה אפקא כו' (רשב"ם
 ב"ב קלא. ו). ותי' לקמן
 פ. מצוה לזון את
 הבנות. משום ומשך לא
 חתמל. ומיהו מזה הוא
 דלא. בתנא איש חייב
 במוות כמו ואין מחייבין
 אותו לזון בניו ובנותיו
 כדאמרין (לקמן) דלמירין
 ליה יאמר ילדה ואנכי
 מתא שדא רשב"ם ב"ב
 פ.א. דעסקי בתורה.
 ולא ליחלו. פירוש הוא
 ואינו מן הברייתא (שם).

הכי גרסינן ואימא היכא דהדרא לבי נשא סהדר למילא קמייהו. מי הוה כמי שלח נמסרה. צעיל בעלמא היא ואינה קושא כל כך אלא דקתני מתני' הרי היא נרשות הבעל ומשמע ואפי' חזרה מן הדרך לבית אביה כבר ילדה מרשות האב ויזון דלא נפקא לן(י) מסירת שלוחין אלא מקרא יתיבא דבית אביה(י) אימא היכא דהדרא בית אביה קרינן ציה ואם זינתה תהא נסקילה: **כבר פסקה תנא דבי רבי ישמעאל.** דלא הדרא למילתא קמייתא למיהו כמי שלח נמסרה: **מה תלמוד לומר.** למה הוצרך לכתוב יקום עליה וכי מי יפר לה והלא לא נאמרו מפיריה אלא אביה צבחו עד שלא ניסת ונעלה משנית וזו שנתארמלה משנית מוגלת מכלל שא נתללה בעל: **אלא הרי שספר כו.** כלומר לא צא הכתוב לאלמנה ולגרושה מן הנשואין דהא כתיב בה(י) אם בית אישה נדרה אישה יפירו ויהי און אישה קיים אלא לאלמנה ע"י מסירת שלוחין שעד עכשיו לא פירשו לך הכתובים אלא משפט נודרת צבית אביה ומשפט נודרת צבית אישה וזו שנדרה דרך משמקרה לשלוחין און אפי' יודע איהך מי קורא בה אם בית אביה אם בית אישה לפיכך צא כתוב זה ולמדך שלא תפלה לה בית אביה אלא בית אישה ולא נתרוקנה רשות אלא במיתתו של בעל ושזו אינו יכול להסיר אלמא לא הדרא למילתא קמייתא דאילו נתארמלה מן האירוסין עד שלא נמסרה לשלוחין תנן בנכנסה נדרים (דף ע.) מת הבעל נתרוקנה רשות לאז ולפיון לה מקראי: **אף און נמי פנינא.** במתנייתין כי הוה צרייתא דמניא לעילא) הרי זו בתנא: **מאורסה ולא נשואה.** נכנסה לחופה ואפי' שלא נעלה דאי נעלה הא תנא ליה בתולה: **נכנסה לרשות הבעל בעלמא.** תנן ולא תנן בה נכנסה לחופה: **בתנא' האז אינו חייב במונותו כסו.** בחיי. ובגמ' מפרש אמאי נקט בתנא: **זה מדרש דרש ר' אלעזר כ"ע.** ביום שמתוהו נשיא(י): **כדרס ציננה.** על סס שהיו יושבין שורות שורות ככרס: **הכניס יירשו והכניס יונו.** שמי מקנות תקנו צ"ד בתנא כמזהב אמת לזון בניו ובנותיו כדאמרין (לקמן) דלמירין ליה יאמר ילדה ואנכי מתא שדא רשב"ם ב"ב פ.א. דעסקי בתורה. ולא ליחלו. פירוש הוא ואינו מן הברייתא (שם).

ואימא הני מילי הוה דא הדרא צבי נשא. נראה לר"י דהכי פריך מנ"ל דלייתר בית אביה למעוטי מסר האז לשלוחי הבעל דלמא תרוייהו צריכי לנכנסה לחופה ולא נעולה דאי לא כתב אלא חד ה"מ ה"מ היכא דלא הדרא לבי נשא אימא דהדר דלמא קמייתא להכי אינערין קרא אחרינא ואכתי מסר מנלן ואפי' דהיכא דנעלה קים לן דלא הדרא היינו משום דאשתי גופא אכל לא נעלה דאכתי צמולה היא אימא דהדר אמר רבא כבר פסקה תנא דבי רבי ישמעאל ואשמעינן דלא הדרא והיינו לכל הפחות כשנכנסה לחופה ולא נעולה וגלי קרא נדרים וה"מ צלל מקום אסר כן אייתר חד מהן קראי למסר האז לשלוחי הבעל למפסרה מסקילה הוילי ואשכחנא דלא הדרא מדתנא דבי ר' ישמעאל סברא הוא דלא הדרא צלל הנך דאמעטי מסקילה כגון מסר ולהכי נקט צמלמיה דתנא דבי רבי ישמעאל מסר ומיהו קשה לפי' זה דהיינו ילפינן מנדרים דלא הדרא למילתא קמייתא נהי דגבי נדרים לא הדרא היינו משום דגלי לן קרא דכיון דילאה מרשות האב לענין סקילה הכי שייך לומר דלא הדרא דאף ע"פ שנכנסה לחופה כיון שלא נעלה ונתארמלה או נמגרשה וחזרה ונתארמלה למה לא תהיה נסקילה כיון שהיא נערה צמולה מאורסה ואפי' דילאה מרשות האז לא נסקילה דאשתי דאחרי מיתת אביה ויש לומר דהא פשיטא ליה דנשואה שאינה צעולה חשונה כנעולה ואין חילוק כלל דנשואין משו לה כנעולה לכל דבר וכי היכי דנעולה פשיטא דלא הדרא למילתא קמייתא לכל דבר ה"מ שאינה צעולה ולא אינערין דרשה דתנא דבי רבי ישמעאל אלא לאשמעינן דלא נימא כיון דלא נעלה ונתארמלה או נמגרשה צטלו להו סס נשואין מינה והוי כלא נשאת מעולם וכיון דגלי לן קרא בהפסרת נדרים דע"י אלמנות וגרושין לא נתבטלו הנשואין כאלו לא הוו ה"מ לענין סקילה וכיון דלא נתבטלו פשיטא דלא הדרא למילתא קמייתא דחשונה משם כנעולה ומה שפ"ה דל"ג ה"מ דלאו קושא היא ופירש נמי דאמתנייתין קא צעי קשה דאי אמתני' קא צעי למה המתין כל כך ונכנס מוחק הני מילי דיש נמי לפרשו בלשון צעיל כמו ואימא:

היאך

אני קורא בה. מתוך פירוש הקוגטרס משמע דאינערין ליה למגמר אם היא נרשות האז אם לא כשהיא נדון וקשה לר"י דהא מלונות בית אביה נפקא וגמירין נדרים מהסס ונראה דלענין חזרה כשנתארמלה או נמגרשה אינערין למילף מהסס: **ונדר' אלמנה וגרושה מה תלמוד צובר.** תימה דאינערין למדרשינן בפרק בתרא דנדרים (דף פח.):

קל וחומר

באורייתא. ולקמן בפרק בתרא (דף קח: ושם) גבי דלמון דפריך דעסקי באורייתא ירימ דלא עסקי באורייתא לא ריית ירושה דאורייתא ודאי איכא למיפדך דאין לנו לגזור לו מה שזיכרה לו תורה אכל הכא קאמר דלא ממירין צאותו שעוסק בתורה ומפרסנין ליה כדי שיעסק בתורה: כשהס

סג א מ"י פ"א מהל' נדרים הל' כב טושיע י"ד ק"י רל" סעי' י:
 תוספות רי"ד
 מתני' האב אינו חייב במונות בתו זה מדרש דרש ראב"ע פי' ביום שמינה נשיא ככרס שבינה פי' בחוך הישיבה וצ"ע שהיו יושבים שורות שורות נקראין כרס: הכניס יירשו והכניס חזנו מה הכניס און יורשים אלא לאחר מיתת אביהן אף הבנות אינן ניונות אלא לאחר מיתת אביהן. פי' אע"פ דכתבנא כתיבה כתיב סתם בנין נוקבין דיהוין ליכי מינאי יהוין יתבין בביתו ומיתווי מנכסי עד דתינסבן לגוברין פי' ומשמע אפילו בחייו. אפי' לא הרי האי תנאה אלא לאחר מיתת ויליף לה ר"א מתנאי דבניס דמה תנאי דבנים אינו אלא לאחר מיתת דהא ירמון תנן. אף תנאי דבנות לא הרי אלא לאחר מיתת אבל בחייו לא מתייב ואין אשמו יכלה לכופר לזון

ואימא היכא דהדרא לבי נשא הדרא למילתא קמייתא אמר רבא ההוא כבר פסקה תנא דבי רבי ישמעאל דתנא דבי רבי ישמעאל יונדר אלמנה וגרושה כל אשר אסרה על נפשה יקום עליה מה תלמוד לומר והלא מוצאת מכלל אב ומוצאת מכלל בעל אלא הרי שמסר האב לשלוחי הבעל ונתארמלה שלוחי האב לשלוחי הבעל או שמסרו בדרך או נתגרשה היאך אני קורא בה בית אביה של זו או בית בעלה של זו אלא לומר לך כיון שיצאה שעה אחת מרשות האב שוב אינו יכול להפר אמר רב פפא אף און נמי תנינא א"הבא על נערה המאורסה אינו חייב עד שתראה נערה בתולה מאורסה והיא בבית אביה בשלמא נערה ולא בוגרת בתולה ולא בעולה מאורסה ולא נשואה בבית אביה למעוטי מאי לאו למעוטי מסר האב לשלוחי הבעל אמר רב נחמן בר יצחק אף און נמי תנינא הבא על אישה איש כיון שנכנסה לרשות הבעל לנשואין אף על פי שלא נבעלה הבא עליה הרי זה בתנן נכנסה לרשות הבעל בעלמא שמע מינה: **מתני' האב אינו חייב במונות בתו זה מדרש דרש רבי אלעזר בן עזריה לפני חכמים בכרס ביבנה הבנים יירשו והבנות יונו מה הבנים אינן יורשין אלא לאחר מיתת האב אף הבנות אין ניונות אלא לאחר מיתת אביהן: **גמ' במונות בתו הוא דא"ינו חייב הא במונות בנו חייב בתו נמי חובה הוא דליכא הא מצוה איכא מני מתניתין לא רבי מאיר לא רבי יהודה ולא רבי יוחנן בן ברוקא דתנינא מצוה לזון את הבנות קל וחומר לבנים דעסקי בתורה דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר מצוה לזון את הבנים וקל וחומר לבנות משום זילותא ר' יוחנן בן ברוקא אומר חובה לזון את הבנות לאחר מיתת אביהן אבל בחיי אביהן אלו ואלו אינן ניונות מני מתניתין אי רבי מאיר הא אמר בנים מצוה אי רבי יהודה הא אמר בנים נמי מצוה אי רבי יוחנן בן ברוקא אפי' מצוה נמי ליכא איבעית אימא רבי מאיר איבעית אימא ר' יהודה איבעית אימא רבי יוחנן בן ברוקא איבעית אימא ר' מאיר והכי קאמר האב אינו חייב במונות בתו והוא הדין לבנו הא מצוה בבחו איכא קל וחומר לבנים והאי דקתני בתו הא קמ"ל דאפילו****

דהא אינו ירתון תנן והכי מפרש לה ביש נוחלין(י) דהאי הבנים יירשו אכתיב בנין דכרין קאי: **גמ' חובה לזון הכניס.** תנאי כמזהב הוא: אין נוונין. אפילו מזהב אין כאן: **האמר בנים נמי מזהב.** ולא חובה: **אפילו מזהב ליכא.** לא צבנים ולא צבנות: **איבעית אימא רבי מאיר והכי קאמר כו.** כלומר בתו דנקט לאו למדך היא חייב אלא משום דרבי מאיר עדיף ליה בנו אי נקט אינו חייב במונות בנו הוה אמינא בנו הוא דחובה ליכא מזהב איכא אכל בתו אפילו מזהב ליכא להכי תנא אינו חייב צבחו למימר דמזהב מיהא איכא וה"ה לבנו דחובה מיהא ליכא: **לפ"י**